

NOVA DOBA

Licejska knjižnica

Ljubljana

Stane mesečno 7 Din, letno 84 Din, za inozemstvo 240 Din. Oglasi se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust. Posamezna številka 1 Din.

Izhaja v torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva 1, pritličje, desno. Tel. 65 Upravništvo: Strossmayerjeva 1, pritličje, levo. Tel. 65 Račun pri poštнем ček. zavodu št. 10.666.

Iz življenja naših zaslužjenih bratov na Koroškem.

(Dalje.)

Stanje življa.

Že iz dosedanjih izvajanj se vidi, kako vlogo so igral avstrijske državne oblasti v vseh germanizacijskih akcijah in vseh nasiljih, ki so jih vršile nemške nacionalistične organizacije s Heimatsdienstom na čelu. One so od vsega začetka razlikovale v praksi dvoje vrst državljanov: Nemce z večjimi in Slovence z manjšimi pravicami.

Nočemo se spuščati v dobo neposredno po plebiscitu in tudi ne navajati vseh onih mnogobrojnih slučajev malih in velikih nasilij, ki so se izvajala nad Slovenci in slovenskim imetjem. Ne maramo tega storiti, akoravno vemo za celo vrsto opravičenih slovenskih tožb radi nemških nasilstev, tožb, ki pri avstrijskih oblastih ne najdejo niti sprejema niti razumevanja. Omejiti se hočemo na poslednji čas, o katerem bi se lahko po pravici mislilo, da je že dovolj daleč od borb iz let 1920 in 1921., da so strasti pomirjene ter da se je povrnil občutek razmerja in odgovornosti. Žalibog nas ono, kar vidimo dan za dnem na Koroškem, prepričuje, da ni tako.

Eno edino dejstvo zadostuje, da karakterizira avstrijske oblasti in njihovo razmerje do slovenske manjšine. G. Schumi, predsednik zloglasnega Heimatsdiensta, je bil v oktobru l. 1923. izvoljen za pokrajinskega namestnika za Koroško. Sele v februarju l. 1924. je g. Schumi odložil čast predsednika Heimatsdiensta. Ker vemo, da je Heimatsdienst nemška organizacija, katere edini cilj je borba proti Slovincem, stojimo sedaj pred neverjetnim dejstvom, da je šef vlade na Koroškem, vlade, ki je Nemcem in slovenski manjšini skupna, bil istočasno tudi predsednik društva za borbo proti tej manjšini. Treba je samo še dodati, da g. Schumi tudi potem, ko je v februarju l. 1924. izstopil iz predsedništva Heimatsdiensta, ni prekinil svojih zvez s tem društvom. Heimatsdienst je, pod imenom Heimatbunda, še danes vrhovna organizacija na Koroškem ter ima, tajno ali javno, odločilen vpliv na vse sklepe oblasti in vse dogodke v deželi, in to vedno v korist Nemcev in v škodo Slovencev.

Isti g. Schumi, ki je po svojem položaju poklican, da enako štiti interese vseh državljanov, pa naj pripadajo ti katerikoli narodnosti, sodeluje v izrazito germanizacijski organizaciji »Schulvereine« in ima šovinistične govore povodom otvarjanja novih šol,

ki jih ta organizacija ustanavlja v popolnoma slovenskih krajih. Če stoji na čelu vlade tak človek, potem je povsem razumljivo, da ga skušajo nižje oblasti posnemati in po možnosti v germanizacijski slovenofobski gorečnosti celo prekositi. Način, kako delajo avstrijske oblasti in kako izigravajo pozitivne zakone ter pogodbeno prevzete obveznosti, se vidi najbolje iz sledečega primera.

V septembru leta 1924. je izdal okrajni glavar v Velikovcu g. Friedl sledeči odlok:

Prepis.

Bezirkshauptmannschaft Völkermarkt, am 26. IV. 1924.

Zl. 103/Präs. ex 1924. Vertraulich! Verbreitung von im jug. Auslande gedruckten Schriften, Mitwirkung der Geistlichkeit an denselben.

An alle Gemeindevorstellungen und an alle Gendarmeriepostenkommandos im Bezirke Völkermarkt.

Die letzten Berichte über die Verbreitung von im jug. Auslande gedruckten Schriften wurden zur Kenntnis genommen.

Die Gemeindevorstellungen und Gendarmeriepostenkommandos werden beauftragt im Sinne der bereits erfolgten Erlässe der Verbreitung von im jug. Auslande gedruckten Schriften (Bücher und Zeitungen) ein besonderes Augenmerk zuzuwenden. Über die gemachten Wahrnehmungen (insbesondere auch hinsichtlich der Mitwirkung der Geistlichen, Studenten und Fortbildungsvereine) ist der B. H. bis längstens 12. XI. 1924 neuerlich eingehend zu berichten. Den Gendarmeriepostenkommandos wird auch nahe gelegt, einzelne Nummern des Vrtec, September-Oktober 1924, des Bogoljub, Oktober 1924, allenfalls Mladika und andere Zeitschriften, die im jug. Auslande gedruckt werden und im dortigen Postenrayone vorkommen, zu sammeln und anher vorzulegen.

Der Amtsleiter:

Friedl m. p.

Für die Richtigkeit der Ausfertigung:

Mack m. p.

(Konec prih.)

Curiška borza

v petek 24. julija.

Beograd: 905

Inž. I. Antik:

Falska elektrarna in preskrba Celja z njenim tokom.

Pred kratkim je bila med falso elektrarno in celjsko mestno občino podpisana pogodba za dobavo električnega toka. Kakor znano, dobavlja sedaj mestu električni tok tvrdka Westen, ki je glasom pogodbe vezana na dobavo še do konca leta 1926. Ker pa je tvrdka Westen uvidela, da ji pride od Fale dobavljeni tok cenejši kot v lastni elektrarni proizvajani, je sklenila svojo elektrarno ustaviti in se priključiti na falso elektrarno ter sporočila mestni občini, da po preteku z mestom sklenjene pogodbe iste ne namerava več obnoviti. Mesto je bilo primorano poiskati si novega dobavitelja. Stopila je v pogajanja s falso elektrarno, ki je stavila te pot mnogo ugodnejšo ponudbo kot pred 4 leti, ko je bil Westen ugodnejši ponudnik kot Fala.

Falska elektrarna, ki je ena največjih elektrarn v Srednji Evropi, leži približno 15 km zapadno od Maribora na reki Dravi. Z gradnjo elektrarne se je pričelo leta 1913. Ob izbruhu vojne se je moralo z delom prenehati in se je nadaljevalo leta 1915. Elektrarna sama je bila dokončana leta 1918., medtem ko se omrežje razširja in izpopolnjuje še danes.

Podjetje je financirano od švicarske družbe, ki ima tudi v Avstriji na reki Muri dve večji elektrarni in sicer pri Peggau-u in Lebringu. Tudi falska elektrarna prvotno ni bila namenjena za preskrbovanje naših slovenskih krajev z električno energijo, ampak bi morala dobavljati tok Srednji in Zgornji Štajerski, kjer je industrija zelo razvita in zgoraj omenjeni elektrarni ne zadostujeta za kritje potrebe.

Ker pa je k sreči falska elektrarna pripadla po prevratu Jugoslaviji, so bili lastniki elektrarne primorani, poiskati si odjemalce na slovenskem Štajerskem. Nemška Štajerska si je kot nadomestilo za izgubljeno falso elektrarno zgradila novo, nekoliko manjšo elektrarno na reki Teigitsch, okoli 28 km zapadno od Gradca, katere je bila baš letošnjo pomlad stavljena v obrat.

Elektrarna Fala bo pri polni izgradnji v stanu proizvajati pri normalnih vodnih razmerah približno 50.000 konjskih sil. Generatorji, ki so direktno sklopljeni z vodnimi turbinami, proizvajajo vrtilni tok 10.000 voltov napetosti. Ta napetost pa ni uporabna niti za razsvetljavo niti za pogon motorjev. Za žarnice je namreč potrebna napetost 110 ali 220 voltov, ker se do da-

nes še ni posrečilo proizvajati žarnic za višjo napetost, ki bi brezhibno delovale. Elektromotorji, ki služijo za pogon najrazličnejših strojev, so grajeni navadno za 380, 220 ali 190, redkeje 110 voltov napetosti, večji motorji pa tudi za visoko napetost 3000 ali 5000 voltov in tudi več. Kolikor se torej porabi toka za razsvetljavo in motorje v elektrarni sami in njeni neposredni bližini, se mora ta visokonapetostni tok v posebnih strojih, takozvanih transformatorjih transformirati na nizko napetost.

Nastane vprašanje, zakaj ti generatorji ne proizvajajo takšne napetosti, ki bi bila takoj uporabna?

Električna energija se prenaša iz enega kraja v drugega potom žic. Pri tem prenašanju se med potom izgubi nekaj energije in tudi nekaj napetosti. In baš izguba napetosti igra pri prenašanju prostih vodov najvažnejšo vlogo. Pravimo, izguba napetosti pri prenašanju do konzumenta znaša toliko in toliko procentov, to je, napetost pri konzumentu je radi izgube za toliko in toliko procentov nižja kot v elektrarni. To število procentov seveda ne sme prekorajiti gotove dopustne meje. Kajti če se dovaja žarnicam in motorjem nižja napetost, kot za katero so isti grajeni, svetijo žarnice slabše in motorji ne delujejo tako kot bi morali. Seveda, čim debelejša so tokovodne žice, tem manjša je izguba, ker nudi debelejša toku manj upora kakor tanka. Zato je treba vsak vod dobro preračunati.

(Dalje prih.)

ZAGREBŠKA BORZA

v petek, dne 24. julija.

Berlin: 1347-1362
Dunaj: 797-809
Milan: 256-259
London: 27530-27830
New-York: 5648-5728
Pariz: 267-272
Praga: 168-17040
Curih: 1103-1113

Proti odebeltosti deluje s kolosalnim uspehom samo 50-7 »Vilfanov čaj« kar priznavajo vsi strokovnjaki. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvaja: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, Zagreb, Ilica 204. A. č s

Maksim Gorkij:

Prijatelja iz mladih let.

(Dalje.)

»Celi dan me je iskal s puško — ustreliti me je hotel! Tak je bil! Neugnan — ognjevit — pravi zapovedovalec! Ljubil me je. Zlata dušica... Ko me je moj stari nekoč namikastil in je on prišel in to videl — ljubi Bog — kaj je počel! Postal je blede, se začel tresti, stisnil pesti in hajdi nad očeta! »Kako se drzneš?« Moj stari je rekel: »Jaz sem oče!« — »Aha! Dobro, ti si oče, sam ne morem biti s teboj gotov, toda tvoj hrbet bo dobil ravno tako klobase, kakor tvoj sin!« Zarjul je in stekel. — In kaj meniš, očeka? Držal je objubo. Najbrže je naščuval služinčad, kajti nekoč pride moj stari domov in stoka; srajco je hotel sleči, a se je držala hrbta... Jezen je bil takrat moj oče. »Tebi se imam zahvaliti

za bolečine, hinavec.« Palica je pela. Glede hinavca mi je storil krivico, nikdar nisem bil...»

»Res, Jefim, nikdar nisi bil!« je potrdil jetnik — in se preplašil — »to se ti vidi tudi danes — ti se ne znaš prilizovati«, je hitro pridejal.

»Sem pač rad imel Vitija!« je zaklical Jefim. »Razumen mladenič je bil — vse ga je rado imelo, ne samo jaz! Če je začel pripovedovati — ne vem nič več o tem, trideset let je minulo — ljubi Bog — kje se nahaja sedaj? Če še živi, je danes na vplivnem mestu — ali pa je zagazil v najgloblje močvirje! Tako je človeško življenje! Kuha in vre, a nikdar se ne izcimi nič pametnega! In ljudje se pokvarijo — škoda jih — smilijo se...«

Jefim je globoko vzdihnil in povesil glavo. Dolgo sta molčala...

»Ali se ti tudi jaz smilim?« je vprašal dobrovoljno jetnik. Res dobre volje je bil in celi obraz se mu je

svetil od dobrodušnega lepega smeha.

»Ti si čudak!« je zaklical Jefim. »Seveda se moraš smiliti! Kaj si pravzaprav? Potepaš se, nič nimaš lastnega na svetu, niti otrok, niti premoženja! Morda ti teži vest kak velik zločin. Kdo ve? Revež si!« »Da — da«, je odvrnil jetnik.

In zopet sta molčala. Solnce je že zašlo in sence so postale temnejše. Dišalo je po vlažni zemlji, cveticah in gozdnem izpuhvanju... Dolgo sta molče sedela...

»Kakor je tu prijetno, vendar morava iti. Imava še prehoditi osem kilometrov. — Vstani očka, dvigni se!«

»Posediva še nekoliko!« je prosil jetnik.

»Radi mene lahko — tudi jaz sem rad ponoči ob gozdu. Toda kedaj prideva k svetniku? Hudoval se bo in zmerjal — pozno je že...«

»Nič ne de, to ni hudo —. Če zame govoriš... se je smejal čuvaj.

»Lahko«. »Kaj porečeš?« »Torej?« »Ti se šališ.« »To te bo nagnal!« »Ali tepe?« »Strog je! In uren!« »Dobiš klobfuto in misliš, da te je udaril po nogah...«

»Potem ga pretepava«, je rekel mirno jetnik in potapljal svojega čuvaja po plečih.

Ta familijarnost čuvaju ni ugajala. Saj je bil vendar od oblasti in ta po bič ne sme pozabiti, da ima pod pasom svoje uradno znamenje. Vstal je, prijel za palico, nataknil si uradno znamenje na prsa in ukazal: »Vstani! Pojdiva!«

»Ne grem!« je zaklical jetnik. Jefim je postal zmeden, odprl na široko oči, molčal pol minute in ni razumel, kako si more jetnik dovoliti tako šalo.

»Ne sitnari, pojdiva!« je rekel pohlevnejše.

»Ne grem!« ga je odločno zavrnil jetnik. (Konec prih.)

Seja eksekutive SDS v Ljubljani.

Službeni komunike.

V pondeljek 20. t. m. se je vršila pod predsedstvom dr. Žerjava v Ljubljani seja eksekutive ljubljanske in mariborske oblastne organizacije SDS, katere so se udeležili vsi delegati. Obsežno poročilo o političnem položaju sta podala dr. Žerjav in dr. Pivko. Njuna referata sta bila z odobravanjem vzeta na znanje. V toku obširne razprave se je ugotovila popolna enotnost nazorov na politično situacijo in nadaljno taktiko SDS.

SDS lahko s samozavestjo ugotavlja, da so ideje jugoslovenske demokracije v naši državni politiki na celi črti zmagovite. To je v velikem delu uspeh doslednosti dosedajne politike stranke in zlasti njenega parlamentarnega kluba, ki je kot neodoljivi faktor Narodnega bloka v glavnem pripomogel, da je fronta separatistov prebita in da je prišlo do formalne izločitve takozvanega hrvatskega vprašanja. SDS je želela, da se pri ustvaritvi novega političnega stanja izdejstevajo jačje garancije, nego se jih je doseglo z medstrankarskim aranžmanom RR. Tem bolj se pa zaveda moči svoje pozicije v državi in svojih nadaljnjih nalog. Sedaj ko je glavni državopravni konflikt odstavljen z dnevnega reda, bo mogla SDS podvojeno silo posvetiti socialnim, gospodarskim in kulturnim vprašanjem našega naroda. Slovenski del SDS bo pri tem še posebno važno polagal na to, da stranka tudi v bodoče pri vsem svojem delu upošteva upravičene interese naše ožje domovine. V nepokolebljivem vztrajanju pri ravnih črti jugoslovenske nacionalne politike, ki

edina more tudi uspešno uveljaviti slovenski del naroda v naši narodni državi in v vztrajnem delu za jugoslovensko demokratično misel, bo SDS ostala trajni mogočni faktor končne konsolidacije Jugoslavije na podlagi popolne in dejanske enakopravnosti vseh treh delov našega naroda.

SDS je vsled aranžmana RR razrešena neposredne soodgovornosti za vodstvo državnih poslov. Toda ona se ne bo nikdar podala na pot negativistične politike. Pazno motreč delovanje nove vlade more organizirana jugoslovenska demokracija s pozitivno in objektivno kritiko sodelovati, da se onemogoči vsako popuščenje od osnovne linije one politike, ki jo je Narodni blok dovedel do tako lepih uspehov.

Potrebno pa je, da se neokrnjena sila SDS, katere avtoriteta v našem državnem življenju vsled zadnjih dogodkov ni zmanjšana, temveč nasprotno še pojačana, še dvigne in še bolj usposobi za naloge bodočnosti.

Pozivljamo vse svoje organizacije in strankine pristaše na pospešeno delo za poglobitev in razširjenje našega programa. Jugoslovenska demokracija je vršila svojo važno nalogo že pred svetovno vojno in vseh šest in pol leta mladostne Jugoslavije z odločujočim vplivom. Somisljeniki! Z novim ognjem na delo, da bomo po svoji ojačeni organizaciji sposobni prevzeti boj za končno zmago jugoslovenske demokratične misli. Ta čas ni več daleč, zato: borci na plan!

jake. Roditelji so mu zapisali doto. Med vojno mu je umrla mati, pozneje tudi oče. Njegovi varuhi so njegovo doto spremenili v vojno posojilo. Ko se je Miha Zorko po prevratu vrnil domov, je z bridkostjo opazil, da je postal be-rač, ker mu na vojno posojilo ni hotel nikdo dati niti beliča. Posestvo je prešlo na druge ljudi. Miha je šel uza-loščen in obupan na delo v rudnike. Tam so ga pred nekaj meseci radi rudarske krize odpustili. Svojim sorodnikom je v obupu večkrat očital, da so mu zapravili doto in domačijo. Najbolj se je jezil na varuha in tudi ostale sorodnike. V Tolstem je zazgal posestvo, na katerem je omožena njegova sestra.

Politične vesti.

Stjepan Radič v Beogradu. V sredo zjutraj je prispel Stjepan Radič v Beograd. Imel je celo vrsto govorov in nagovoril tudi množico na cesti skozi okno novinarskega kluba. Bil je zelo gostobesečen in je v deloma zelo zmešanih izjavah razlagal razna politična vprašanja. Po enodnevnem bivanju je zopet odpotoval iz Beograda. Na beograjsko javnost pa je napravil s svojim obnašanjem neprijeten vtis in je spravil zlasti svoje državotvorne pristaše s svojim bivanjem v prestolici v prav mučen položaj.

Stjepan Radič in Pucelj. Na plenarni seji radičevskega kluba so bili v sredo zvečer izključeni poslanci Jagatič, Uroič in dr. Buč, ker so se izjavili proti vladini deklaraciji. Po seji je bil še izključen tudi poslanec Ivo Trojanović, poslanec Kukelj pa je sam izstopil iz kluba HSS. Kakor se poroča, mu bo sledilo še več radičevskih poslancev, ki se nestrinjajo s politiko vodstva HSS. Medtem ko se pojavlja med radičevci razkroj, pa je g. Pucelj

smatral potrebno izstopiti iz zemljoradniškega kluba in presedlati k radičevcem. Po sprejemu v Hrvatski seljački klub je imel Pucelj pozdravni govor, v katerem je naglašal, da je njegov vstop zgodovinske važnosti... Stjepanu Radiču je poslal po seji brzojavko, v kateri ga pozdravlja kot svojega šefa in voditelja. Nova zvezda je torej zažarela na radičevskem nebu...

Debata o vladini deklaraciji se je začela v sredo v Narodni skupščini. Govorili so črnogorski federalist Sekula Drljević, minister Nikola Uzunović, posl. Grol in posl. Sušnik. Za to sejo je vladalo zaradi Radičevega bivanja v Beogradu malo zanimanja. Debata se je nadaljevala na četrtkovi seji. Kot prvi je govoril posl. Ljuba Davidović, ki je povdarjal, da s sporazumom med radikali in radičevci še ni rešeno takozvano hrvatsko vprašanje. Treba preiti od besed k dejanjem. Nato je posl. Juraj Demetrović (SDS) ostro, a stvarno kritiziral radikalno-radičevski sporazum in njihovo politiko. Govor posl. Demetroviča so spremljali radičevci z divjim kričanjem, samostojni demokrati pa so ga sprejeli z viharim ploskanjem in odobravanjem. Končno je še govoril radičevac Basariček, nakar je bila seja zaključena.

Sporazum z Italijo. Povodom podpisa nettunskih konvencij, sklenjenih med Jugoslavijo in Italijo, je zunanji minister v četrtek zvečer sprejel novinarje in jim dal podatke o ureditvi jugosl.-ital. dolgov in terjatev, o sporazumu o reciprociteti glede zavarovanja delavcev, o sporazumu glede izvedbe rimske pogodbe, v kolikor se nanaša na Reko, o sporazumu glede pokojnin, o zgraditvi mostu za vozove na Sušaku od strani Italije, o dopisovanju med reškimi in našimi sodnimi oblastvi ter o dopolnilih rimske pogodbe, v kolikor se nanaša na promet.

Prosta stanovanja v Celju in celjskem srezu.

(R A Z G L A S)

Nastopna stanovanja se bodo v smislu zakona o stanovanjih dodelila:

a) Prvi objavljena stanovanja (z imeni hišnih lastnikov):
 Rančigaj Ivana, Sv. Matevž, obč. Braslovče 2, 2 sobi. — Radišek Fran, Braslovče 22, sob 2. — Zgonc Terezija, Prekorje 17, 3 sobe s kuhinjo. — Krajšek Anton, Prožin 100, 1 soba s štedilnikom. — Vivoda Josip, Breg 32, 2 sobi s kuhinjo in shrambo. — Pirs Marija, Prožinska vas 115, 1 soba s kuhinjo. — Kajtna Anton, Gaberje 104, 1 soba s štedilnikom. — Stavn. urad. zadruga, Celje, Kersnikova ul. 4, 3 sobe s kuhinjo in pritliklinami. — Derča Fran, Gomilsko 26, 1 soba s kuhinjo. — Lopan Jakob, Celje, Kralja Petra c. 33, 1 soba. — Ledl Hugo in Ivan, Vojnik 72, 1 soba s kuhinjo in shrambo. — Kalda Hilda, Celje, Aleksandrova ul. 7, 2 sobi s kuhinjo. — Gregorič Karol, Celje, Vodnikova ul. 13, 2 sobi s kuhinjo, shrambo in kletjo. — Zamparutti Dominika, Celje, Aškerčeva ulica 15, 3 sobe s kuhinjo in pritliklinami. — Klinar Fran, Ložnica 1, 1 soba s kuhinjo. — Pilih Martin, Zvodna, obč. Teharje 21, 1 soba s kuhinjo. — Per Marija, Šmarjeta 19, 1 soba s shrambo in drvarnico. — Žager Melhijor, Ložnica, občina Celje Okolica 12, 1 soba s kuhinjo. — Jošt Miha, Lava 14, 1 soba s kuhinjo. — Jošt Miha, Lava 14, 3 sobe s kuhinjo.

b) Drugi objavljena stanovanja:
 Dr. Kollaritsch A., Celje, Aškerčeva ul. 7, 1 soba s štedilnikom. — Vo-

lavčnik Katarina, Gaberje 22, 1 soba. — Rogelj Marija, Griže 31, 2 sobi s kuhinjo. — Pristovšek Ivan, Zgornja Hudinja 26, 1 soba. — Šumej I., Sv. Jurij ob j. ž., trg 38, 2 sobi s kuhinjo in shrambo. — Svet Marija, Kapla vas 34, 1 soba.

Stranke, ki spadajo po stanovanjskem zakonu med zaščitene osebe, se pozivajo, da v roku petih dni, to je do 28. julija 1925 opoldne naznanijo v pisarni stanovanjskega sodišča, da se potegujejo za eno izmed gori označenih stanovanj.

To imajo storiti tudi tisti prošnjiki, ki so v svojih prošnjah navedli, da se potegujejo za »katerosibodi stanovanje«, ali ki so prijaviili kako drugo stanovanje, ki pa jim ni bilo dodeljeno, ker bi sicer pri dodeljevanju gori označenih stanovanj ne prišli v poštev kot reflektanti.

Zaščitene stranke, ki svojih prošenj za nakazilo stanovanja do sedaj vobče niso vložile odnosno starih prošenj niso obnovile ali spopolnile po predpisih novega zakona o stanovanjih, se pozivajo, da to storijo do navedenega dne, ker bi se jih sicer pri dodelitvi teh stanovanj ne moglo upoštevati

Stanovanjsko sodišče I. stopnje
 v Celju, dne 22. julija 1925.

Predsednik: Žužek s. r.

Požar v Rifengozdu pri Laškem.

Zločin iz maščevalnosti in obupa.

V zadnji številki smo poročali o požaru, ki ga je v terek blizu Laškega zanetil 29letni Miha Zorko iz Rifengozda. Sedaj smo prejeli o Zorkovem dejanju sledeče poročilo:

V terek 21. t. m. ob 19. zvečer je z zvonika cerkve Sv. Mihaela začelo biti plat zvona, znamenje in grozno obvestilo prebivalstvu: »Nekje gori!« Tako je začelo po vseh ostalih cerkvah zvoniti. Prebivalstva se je polastila velika panika. Kmalu je bilo ugotovljeno, da gori v Rifengozdu. Požar je bil velikanski. Kljub neumornemu gašenju okoliških požarnih bramb je požar popolnoma upepelil dvema gospodarjema 6 poslopj. Poleg poslopj je zgorelo vse gospodarsko orodje in letošnje zage sена. Škoda cenijo na približno

pol milijona dinarjev, zavarovalnina pa je zelo minimalna.

Požigalec je bežal iz Rifengozda v trčetrt ure oddaljen vas Tolsto ter tudi tam zažgal. Požar je tu vpepelil tri gospodarska poslopja. Požigalec, ki so ga videli v Rifengozdu in v Tolstem, je ubožani vojak in zadnje čase rudar, 20 letni Miha Zorko. V okolici je grozil, da zažge tudi posestvo svoje mačehe v Št. Rupertu. To se ni zgodilo.

Po celonočnem beganju se je požigalec Miha Zorko v sredo 22. t. m. javil orožnikom v Laškem, ki so ga odpeljali uklenjenega v zapore celjskega okrožnega sodišča.

Tragična usoda Mihe Zorka. Ves čas svetovne vojne je moral služiti vo-

Celjske novice.

Redni sestanki Samostojne demokratske stranke ob sredah so tako dobro obiskani in je zanje toliko zanimanja, da se bodo letos vsled splošne želje vršili tudi v počitnicah in sicer kakor doslej vsako sredo ob pol 9. zvečer v klubovi sobi Celjskega doma. Članstvo, ki ostane v mestu, je vabljeno, da se shaja na prost in neprisiljen razgovor o vseh tekočih javnih vprašanjih.

Jesensko porotno zasedanje. Za tretje redno porotno zasedanje v letu 1925. je imenovan za predsednika porotnega sodišča v Celju dvornosodni svetnik in predsednik okrožnega sodišča dr. Josip Kotnik, za njegove namestnike pa višja deželnosodna svetnika dr. Friderik Bračič in dr. Ivan Premšhak ter deželnosodni svetnik Valentin Levičnik.

Gospodarski svet Občeslovenskega obrtnega društva v Celju si je v svoji prvi seji dne 20. t. m. izbral za bodočo poslovno dobo podpredsednikom g. Vinka Kukovca, tajnikom g. Miloša Hohnjeca, blagajnikom g. Karola Perca. Izvolili so se obenem 3 odseki in sicer 3-članski odsek za sestavo novih društvenih pravil, 3-članski odsek za sestavo predlogov k delavskim zakonom in 5-članski gospodarsko-brambni odsek. Društvo skliče za 23. avgusta v Celje zborovanje obrtnikov savinjskega okrožja ter bo na tem zborovanju obravnavalo sledeče pcedmete: Delavski zakoni. Izenačenje davkov. Obrestna mera.

Celjsko sokolsko okrožje priredi svoj letošnji zlet v nedeljo 2. avgusta v Rogaško Slatino in sicer ob priliki 5 letnice tamošnjega Sokola. Članstvo v Celju se udeleži zleta korporativno s praporom ter se vsi člani, ki imajo kroj, opozarjajo, da je zlet zanje obvezen. Čas odhoda in prihoda se naknadno objavi. Vabljeni so tudi ostalo občinstvo, da se zleta v čim večjem številu udeleži. Vožnja polovična. Nabavite si pravočasno izkaznice za polovično vožnjo, ki se dobijo pri načelniku in načelnici.

Petrovičeve »Duše« na celjskem odru. Kakor čujemo, je znani hrvaški pisatelj Petar Petrovič, ki se je pred nedavnim časom mudil v Celju, dal mestnemu gledališču izključno pravico slovenske premijere svoje drame »Duše«. Delo prestavlja v slovenščino lekarnar g. Fedor Gradišnik. »Duše« se

bodo uprizorile jeseni pod avtorjevim osebnim vodstvom.

Štiri preprečene nesreče v Savinji. V pondeljek, dne 20. t. m. popoldne bi se bila v Savinji pod prvim železniškim mostom skoraj zgodila smrtna nesreča. Neka ženska, ki očitvidno ni znala plavati, je med kopanjem nenadoma zabredla v globoko vodo in se pričela potapljati. Na njen krik sta prihitela na pomoč dva fanta in jo že napol nezavestno spravila na suho. V terek popoldne se je kopala skupina dečkov v mestnem kopališču. Med igranjem in ruvanjem je padel neki 12 letni fant s plavajočega mostička v reko in izginil pod vodo. Na preplašene krike njegovih tovarišev je skočil neki gospod za njim in ga rešil iz valov. Dečko je bil že nezavesten in šele po daljšem naporu se ga je posrečilo zopet obuditi k življenju. V četrtek dne 23. t. m. popoldne se je število nezgod še povečalo za dve. Blizu prvega železniškega mosta so rešili neko gospo in nekega fanta, ki sta zašla v valove in pričela izgubljati zavest. Upajmo, da bo ta lahkomiselnost vsem ostalim v svarilen vzgled. Pri kopanju v Savinji je na nekaterih globokih mestih potrebna opreznost, da se preprečijo smrtne nesreče.

Zopet požar. Tekom štirih dni beleži celjska okolica že tretji požar. V pondeljek je gorelo v Lopati, v terek v Rifengozdu in v Tolstem, v četrtek, dne 23. t. m. ob 10. zvečer pa je izbruhnil ogenj v leseni sušilnici za opeko v Trnovljah. Okrog 15 metrov dolga baraka, last g. Antona Mahna, je pogorela do tal. Ognjeni odsev se je razlival daleč po okolici. Sumi se, da je ogenj zanetil ista zločinska roka, ki že več mesecev s svojimi peklen-skimi dejanji vznemirja vso vojniško okolico. Med prebivalstvom vlada veliko razburjenje. Ali zločinca po tolikem času res ni mogoče izslediti?!

Turisti, pozor! Z otvoritvijo nove Tillerjeve kočje v Logarski dolini se je število ležišč znatno pomnožilo. Stanovanjske in prehranjevalne prilike v naših divnih solčavskih planinah, zlasti v Piskernikovem zavetišču in na Okrešlju so se v tem oziru letos zboljšale. Istotako vozi dnevno jako udobno poštni avto Rečica—Solčava, ki jemlje s seboj potnike. Nadalje je cesta Sol-

čava—Piskernik popravljena in za avtomobile povsem uporabna. Kljub vsemu temu in kljub lepemu vremenu je obisk turistov letos razmeroma slab. Zato posečajte ljubitelji narave in planinskih krasot v večjem številu Logarsko dolino.

Naša »nacionalizirana« industrija. Od zavednega obrtnika smo prejeli na vpogled tablico mizarskega kleja domačega izdelka, ki nosi v sedmem letu po osvobojenju še vedno žig: »Qualität Ossa superior Laibach«. Brez komentarja!

Legitimacije za obisk obrtne razstave v Ljutomeru, ki se vrši od 9. do 16. avgusta, s katerimi je dovoljen 50 odstotni popust na železnicah in vstop v vse razstavne prostore, se dobe v Celju tudi pri g. Iv. Rebeku, Mariborska c. 1.

»Savinja«, tovarna testenin v Celju, je zopet začela polno obratovati. Pričakovati je bilo, da se pod spretnim vodstvom zopet zasigura njen razvoj, ker si vsak uvideven človek želi procvita in napredka industrije v našem mestu. Poslovanje, ki ga je sedaj prevzel sam lastnik g. L. Kudiš, se priporoča vsestransko. V tovarni »Savinja« se izdelujejo prvovrstne makarone in testenine vseh vrst in najboljše kakovosti ter po okusu, hranljivosti in ličnosti prekašajo vse druge vrste, kar dajemo v vednost cenjenim strankam in trgovcem. 667 2-2

NOČNO LEKARNIŠKO SLUŽBO ima prihodnji teden lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

V KONCERTNI KAVARNI »CENTRAL« se vrši vsak večer salonski koncert pod vodstvom kapefnika gosp. Silbersteina.

Proti oidiju, peronospori itd. so preizkušena sredstva:

SALOJDIN, SULIKOL, HIPERMANGAN.

Proti škodljivcem na hmelju, vrtnicah i. t. d.:

TOBAČNI IZVLEČEK pomešan z **Mazavim milom,**

Mrčesu na sadnem drevju:

LOSOL, katanov preparat, istoveten in nadomestek za Arborin. Z navodili vred se dobi pri **SANITAS, drogerija, Celje.**

Kino.

Mestni kino. Petek 24., sobota 25. in nedelja 26. jul.: »Poletje, solnce in študenti«. Prvovrstna komedija v 4. dej. V glavnih vlogah Pat in Patachon. Kot dodatek »Zajčja pečenka«. Vitezka igra v 2. dej. Za mladino dovoljeno. — Ponedeljek 27., torek 28. in sredo 29. julija: »Šest strašnih dni«. Monumentalen Goldwyn-film v 7. dej. V glavnih vlogah Corinne Griffith in Frank Mayo.

Kino Gaberje. Petek 24., sobota 25., nedelja 26. in ponedeljek 27. julija: »Človek brez živcev«. Sijajna pustolovska drama v 7. dej. V glavni vlogi Harry Piel. Za mladino dovoljeno v nedeljo ob pol 5. in pol 7. uri.

To in ono.

Srečna Amerika... Človek, ki zasluži v Ameriki prilično 100 do 150 dolarjev mesečno, lahko pokrije s tem denarjem vse stroške za dostojno stanovanje, dobro in obilno hrano, lične obleke in obuvalo, zavarovalnino, kurjavo, plin in elektriko, šolnino, zabave in davek. Poleg tega si lahko prišteje najmanj 10 dolarjev mesečno. Najzanimivejše pa je, da si more nabaviti tudi svoj avto, katerega odplačuje v mesečnih obrokih po 30 dolarjev in ga vzdržuje z 8 dolarji mesečno — vse to samo s plačo, ki jo zasluži z umerjenim produktivnim delom.

Odgovorni urednik: Rado Pečnik.

Izčaja in tiska: Zvezna tiskarna, Celje.

Ne zamudite redke priložnosti!

Uglaševalec glasovirjev **G. JURASEK** iz Ljubljane ostane še en teden v Celju. Cenjena naročila sprejema podružnica Goričar & Leskovšek, Glavni trg, in 3 uprava tega lista. 1

Obelih

Orjuh iz močne tkanina à 2 m Din 360.—, à 2¼ m Din 400.—, iz pristnege lanenega platna à 2 m Din 450.—, à 2¼ m Din 510.— prodaja se v veletrgovini R. STERMECKI, Celje. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Cenik zastoj! Trgovci engros cenel!

Proda se mlada hosta

obsegajoča 1½ orala, ležeča v Košnici. Natančneje se izve pri Franc Koblič, Laško 15.

Stanovanje

v Celju, četudi na periferiji mesta, obstoječe iz kuhinje in ene večje ali pa dveh malih sob, iščem s 1. septembrom ali pa še prej. Najemnina postranska 2 stvar. Naslov v upravi lista. 2

Absolvent trgovske šole zmožen slovenščine in nemščine, se sprejme kot

praktikant

v elektrotehničnem podjetju. Mesečna plača 500 Din. Ponudbe pod »Začetnik« na poštni predal št. 11 v Celju. Naslov 2 pove tudi uprava lista. 2

Primarij dr. I. Raišp

ne ordinira od 26. julija do 10. avgusta 1925.

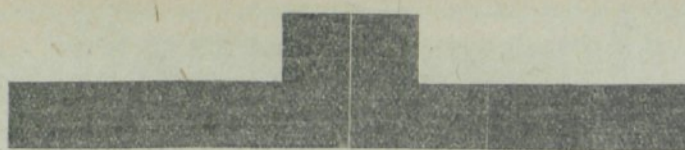
2 Prazna soba 1

in hrana za starejšo gospo v mestu se išče. Ponudbe na upravo lista.

Na gradu Frankolovo pri Vojniku se proda

lep, rumen Phaeton-voz

-- prvovrstno izdelan. --

Naznanilo preselitve.

Tem potom vljudno naznanjam svojim cenj. odjemalcem, da sem preselil svojo popolnoma novo urejeno ter bogato opremljeno manufakturno trgovino iz Plevčakove hiše v Gaberju

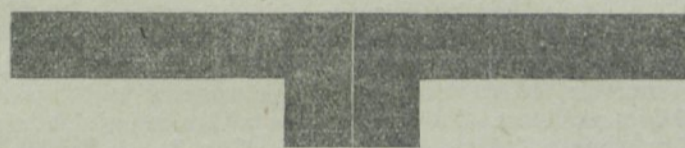
v hišo št. 55 (pri gostilni »Wilson«) Gaberje-Celje.

V zalogi imam razno tu- in inozemsko blago vseh vrst, kakor vedno doslej tudi sedaj po najnižjih konkurenčnih cenah. — Priporočam se za nadaljnji obilni nakup

z odličnim spoštovanjem

I. Kudiš

trgovina z manufakturnim blagom.

Društvenega tajnika 2

sprejme takoj »Občeslovensko obrtno društvo v Celju«. Povprečno 2 uri dnevnega dela. Ponudbe z naznanilom pogojev do 31. julija na vodstvo društva.

Ruharica 2

event. samo za čez dan, z znanjem nemškega jezika se sprejme pri Beer, Majdičev mlin, Sp. Hudinja.

„SAVINJA“

tovarna testenin
L. Kudiš

CELJE, Ljubljanska c.

je zopet pričela s polnim obratom izdelovati že znane prvovrstne testenine iz najboljših surovin, katere nadkriljujejo izdelke inozemskih tovarn. Skrbel bom za najboljšo kvaliteto svojih izdelkov, kakor tudi za točno in solidno postrežbo po najnižjih cenah ter se tem potom priporočam za nadaljna obilna naročila.

Zastopstvo za Ljubljano je zopet prevzel g. Robert Walland.

z odličnim spoštovanjem L. Kudiš.

Zahvala.

Rodbina Krajnc v Celju se tem potom najiskreneje zahvaljuje za vse dokaze odkritosrčnega sočutja povodom težke izgube nenadomestljivega, nepozabnega in ljubega nam soproga, ozir. očeta, gospoda

Zdravka Krajnca

posestnika in trgovca.

Presrčna hvala vsem, ki so došli od vseh strani ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, zlasti vsem čč. duhovnikom in vsem, ki so kakorkoli čutili z nami. Najlepša zahvala tudi vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov. V srcih vseh, ki so ga poznali, bodi ohranjen nanj lep in blag spomin.

V Celju, dne 24. julija 1925.

Dnevne vesti.

Uredba o draginjskih dokladah duhovnikom. Posebna komisija v ministrstvu ver je končala z redakcijo uredbe o draginjskih dokladah duhovnikom. Z novo redakcijo je ta uredba precej izpremenjena in se bistveno razlikuje od stare, že objavljene uredbe.

Prireditve v Rogaški Slatini. V torek, dne 21. t. m. je koncertiral v Zdraviliški dvorani baritonist beogradske opere g. Adolf Ertl. Dne 23. t. m. je predaval prof. dr. Lazarič iz Beograda, dne 26. julija pa bo elitni ples pod vodstvom plesnega učitelja g. Pečnika iz Maribora. Dne 1. in 2. avgusta so jugoslovansko-češkoslovaški dnevi s koncertom, iluminacijo zdravilišča, zborovanjem itd. Dne 2. avgusta prispejo v Rogaško Slatino Sokoli celjske sokolske župe.

Živalske kužne bolezni v celjskem srezu. Stanje dne 17. julija. Svinjska kuga: Braslovče (Glinje 1 zakužen dvorec, Gornje Gorče 7 dvorcev, Kamenče 2 dvorca, Male Braslovče 1 dvorec, Orla vas 1 dvorec); Nova cerkev (Nova cerkev 2 dvorca, Vizore 1 dvorec); Sv. Peter v Sav. dolini (Zgornje Roje 5 dvorcev, Spodnje Roje 1 dvorec, Sv. Peter 1 dvorec); Velika Pirešica (Podkraj 3 dvorci, Studenci 5 dvorcev); Zgornja Ponikva (4 dvorci); Vransko (Bistrica in Ločica po 1 dvorec).

ENOSTAVNEJŠE IN CENEJŠE PRATI! to naj bo geslo za prihodnje pranje. Neprijetno in trudapolno pranje na perilni deski ni samo muka, ampak je tudi mnogo dražje. Uporabljajte Persil. Perilo je treba samo nekoliko časa enostavno kuhati, pa je čisto in brez madežev. Da pa dosežete popoln in lep učinek, uporabljajte Persil brez dodatkov in se držite natančno navodila za uporabo.

IVANA CANKARJA zbrani spisi so začeli izhajati v zelo okusni in estetično izpeljani izdaji v polplatnu in usnju vezani. Priporočamo knjige v okras in ponos vsakemu Slovincu. Naj ne manjka v nobeni slovenski hiši ta biser slovenske literature. Knjige so na vpogled v knjigarni Goričar & Leskovšek, Celje.

Dopisi.

Žalec. V nedeljo 26. t. m. ob 8. uri zvečer uprizori v Roblekovih dvorani v Žalcu »Klub napr. slov. akademikov v Celju« Gogoljevo »Ženitev«, groteskno rusko komedijo. Režija je v rokah g. Košiča, člana kr. ljubljanske drame. Sodelujejo člani celjskega mestnega gledališča. Predprodaja vstopnic v trgovini g. Piliha v Žalcu.

Gospodarstvo.

H M E L J.

XIII. poročilo Hmeljarskega društva o stanju hmeljskih nasadov v Inozemstvu.

Žatec, Č. S. R., 18. julija 1925. Ugodno vreme in zadostne padavine minulih dni so povzročile, da je rastlina lepo napredovala v razvoju in da je polna cvetja, ki že tudi prehaja v kobile. Začetkoma prav dobro stanje se je pa sedaj v toliko izpremenilo, da se prikazuje posledice ponovne pomnožitve hmeljskih ušic in posledice hladnih noči. Poleg medene rose se javlja v posameznih nasadih tudi črna rosa. — Tudi bakreni palež se pri hudi vročini bolj prikazuje. Vsled navedenih škodljivcev se stanje naših hmeljskih nasadov ne more več označiti kot tako zadovoljivo, kakor smo to javili v našem zadnjem poročilu. Od vremena bodočih treh tednov je odvisna množina letošnje letine: ali bo ta obila ali pičla polovica normalne množine. Sedanje stanje kaže bolj na drugo polovico.

Cena od 2400—2600 č. K. za 50 kg. Vsled silne vročine se je konzum piva povečal in upati je, da se bo tudi razpoloženje na hmeljskem trgu zboljšalo.

Savez hmelj. društev.

Odjemalcem premoga. Redno nastopi v jesenskem in zimskem četrtletju zelo občutno pomanjkanje vagonov. Glavni vzrok temu so velike potrebe na vagonih za prevoz živil in sladkorne pese. Ker se morajo za prevoz tega blaga dostavljati vagoni prvenstveno, se potrebam na vagonih za les in premog ne more v polni meri ugoditi. Zato se opozarjajo zlasti odjemalci premoga, v prvi vrsti industrije, da se naj kolikor je to mogoče že v poletnih mesecih založijo s premogom.

Jadranska razstava. O priliki otvoritve liške železnice se otvori svečano jadranska razstava v Splitu, ki bo trajala od 25. t. m. do 28. avgusta 1925.

Za lesne izvoznike. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ima na razpolago naslove glavnih uvoznikov lesa v Solunu, Pireju in Kavali.

Mednarodni semenj v Solunu. V Solunu se vrši I. mednarodni vzorčni semenj, ki se slovesno otvori 18. oktobra. Grške prometne oblasti so dovolile za ta semenj 50% popusta na vseh grških progah. Pogoji so za razstavljalce na vpogled v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Seznam velesejmov in razstav. Seznam velesejmov in razstav, ki se bodo vršile še letos v vseh evropskih državah, je izdala Mednarodna trgovska zbornica in je interesentom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Persil v Kotlu
Enkrat kuhati in snežnobelo perilo

brez mila brez sumpca brez truda

Dalekosežnejše poenostavljen je pralnega postopanje.
Tovarna Viljem Brauns Celje.

V krojačnici za dame in gospode
IVAN BIZJAK, CELJE
Prešernova ulica, zraven magistrata
so cene fazoni zelo nizke.

Postrežba zelo točna in solidna. Na razpolago so tudi vzorci raznega sukinja iz prvovrstne tovarne v bogati izbiri in nizki ceni. 1303 Se priporoča! 41

62 52-27
Ant. Lečnik
urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo).

Kamnoseška industrijska družba
Razlagova 7 v Celju Razlagova 7
Telefon 67.
Ustanovljena 1906. Lastni kamnolomi.

Izdeluje vsakovrstne nagrobne spomenike iz marmorja, granita, sijenita i. t. d., nagrobne plošče in okvirje, garniture za spalne in jedilne sobe, obzidne plošče, mozaik in vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Stalno velika zaloga spomenikov od najpreprostejših do najmodernejših oblik. Zahtevatje načrte in proračune.

Nahrbtnike
Vseh vrst palice
Ribiške potrebščine
Igralne karte
Telovadne čevlje
Otroške vozičke
Razglednice vseh vrst

Žalne trake
Nagrobne vence
Rožne vence (molke)
Okraske za krste
Žepne nože in škarje
D. M. C. predmete
Flor nogavice

10 Vse vrste pisarniške potrebščine kupite najceneje pri 10

Kramar & Mislej
Celje (Prica & Kramar) Celje

Naznanilo!
Cenj. občinstvu naznanjam, da sem pričel izvrševati v Celju, Breg 14
živinozdravniško prakso.
Potrudil se bom, da si pridobim splošno zaupanje in prosim, da me v slučaju potrebe blagovolite zahtevati.

3-3
Joža Keluc, živinozdravnik.

Za veselice na prostem
priporočava: Lampijone v narodnih barvah, serpentine, konfete, papirnate krožnike, dopisnice za šaljivo pošto, vstopnice (v blokkih, tridelne), svileni in kreppapir.

Nadalje opozarjamo za birme na našo veliko zalogo
molitvenikov
v raznih vezeh. Izbira velikanska.

Goričar & Leskovšek Celje, Kralja Petra c. 7, 9.

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM
stavb. in kreditni združ. s om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 8%
Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.
Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

Manjilnost, treznost in varčnost, so predpogoj npravnosti!

Iz malega raste velikol!

Na drobno! Pri Na debelo!

Rupujte po konkurenčnih cenah v veletrgovini pri **„Solncu“**

Rupujte po konkurenčnih cenah v veletrgovini pri **„Solncu“**

manufakturno in modno blago
kakor n. pr.: Sukno, hlačeyina, tiskovina (Druck), cefir, volna za jumperje, pavolav vseh barvah, prejca, vezena, blago za prte, dežnike, kravate, moško perilo, svilene robce, vence za neveste, flor nogavice i. t. d.

Platno belo in rujava, Kupiš pri nas samo pravo. Zato prepričajte se vsi, Da pri nas po ceni se dobi.

A. Drofienik, Celje, Glavni trg 9.